

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica Passionis. In morte lætitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA PASSIONIS.

In morte lætitia.

Exultavit ut videret diem meum. Ioann: 8.

Ameti nihil in ore hominum sonat frequentius, quam: **BONA DIES:** tamen si fastos & diaria, quisque sua consulat; non semel, credo, notatum istic atramento reperiet illud Jobi: *pereat mala dies.* Si enim grandævus Patriarcha tot prolibus, familijs & opibus, ut putabatur, felix, rogatus ab Ægypti Domino: *quot sunt dies annorum vite tue?* respondere non dubitavit: *dies peregrinationis meae centum triginta annorum, parvi & mali;* quis nostrum audebit gloriari se habuisse multos dies bonos? Bonos equidem passim appellamus, quibus vel lautiùs habiti, vel insigni aliquo honore, thesauro, beneficio, aucti sumus: at si *omnis terrena possessio*, docente Augustino, *nil nisi supplicium est, ut in ipsis bonis crucietur animus, cui vituit, qui tanta largitur: si in puncto ad inferna descendunt, qui ducunt in eiusmodi bonis dies suos*, non video certè, quomodo bonos appellem. P. Joannes Baptista Machiado è Societate Jesu, illustris Japoniæ Martyr præ multis hinc mihi triumphare videtur, cui dum mortis recitaretur sententia; *laudetur Deus!* exclamavit: *lubens morior. Tres in vita mea dies bonos habui, quos mille Mundis præfero. Primus est ille, quo Religionem Societatis IESU inij;* secundus, *quo in carcerem Christi causâ coniectus sum;*

tertius hic est, quando pro illius amore vitam & sanguinem profundere debeo. Hi tres dies mei boni sunt. Planè ad IESU mentem & genium. Nam & ipse tres specialiter caros habet dies, quos vocat suos. Primus est vocationis, quo illum æternus Pater in *claustrum* uteri Virginalis vocavit, ubi Religiosissimam vitam in *vera spiritus & rerum* omnium paupertate, castitate & obedientia perfectissima profiteretur. De hoc die intelligendus Prophetarum majorum Alpha, dum vaticinatur: *propè est ut veniat dies ejus.* Et Ecclesia in Responsorijs per Adventum: *propè est, ut veniat dies Domini.*

Alter captivitatis & Passionis de quo Zacharias: *dies illa nota Domino. At num alios non novit dies?* quærit Cyrillus; & mox respondet; *multæ sunt dies, sed illa dies Passionis Domini, quam fecit Dominus, & illa dies nota Domino.* Quasi diceret: nulla quidem omnino nominari potest, quam nesciat & ignoret; sed illa, quæ passus ac mortuus est, amplioris honoris & gloriæ occasio fuit, ut propterea eam tanquam suam agnoscat, ejusque recordatione delectetur.

Tertia est novissimi adventus, quando in persona & majestate Judicis ad terras denuo descendit, ut reddat unicuique secundum opera sua sive bonum, sive malum: quod non tantum

O 2 in

Job. 3. 3.

Gen. 47. 8.

Augu. ser. 15. de temp.

Menolog. Societ. 22. Maij.

* S. Ignat. libel. Exer. Hebd. 2.

Isai. 14.

Zach. 13. 7.

in universali illo hominum conventu, sed & particulatim in uniuscujusque obitu & puncto mortis factitat. Hæc est illa dies omnibus improvisa, de qua *1. Thes. 5. 2.* Apostolus: *dies Domini sicut fur in nocte ita veniet.* Hanc Amos adeo horribilem fore prædicat, ut ausit dicere: *ve desiderantibus diem Domini, ad quid eam vobis? Dies Domini ista tenebra & non lux.* Quomodo ergo Abrahamo intantis desiderijs, quomodo exultationis materia esse potuit? nec enim minus ad secundum, quam ad primum Christi adventum exultasse credendus est. Nimirum dies Domini ista *tenebra & non lux* improbis duntaxat & iniquis; contrà justis & innocentibus *lux & non tenebra*; quod modò in historia, an apologo, velut in aliquo speculo exhibebo.

Biderman. in Acroamat. Copiosa quædam florensque civitas, cum opum & fortunarum abundè haberet, tum optimi Principis gloriâ potentiaque inprimis triumphabat. Forte evenit, ut die quo ludos solennes indixerat, repente evanesceret; diuque per omnes angulos & latebras nequicquam requisitus septem omnino annos, non sine ingenti civium luctu, nulli nisi hosti suo (à quo clam abductus fuerat) notus delituit. Ad quartum ab urbe lapidem prædium & villa proftabat, quam arcis in modum vallo fossaque cinctam vir nobilis domicilium habebat. Ea perpluere locis pluribus subinde cœperat; inde negotium cœmentario datum regulas inspiciundi: qui accepto negotio, dum diebus plusculis tectum omne sedulo perrepat, pedetentim ad turris fastigium,

defertur, quæ in villæ recessu, ut altior ceteris eminebat, sic pluvijs opportunior plus operæ postulabat. Nam tegulæ ibi multæ vitium fecerant, quas iste dum alias ex alijs loco dimovet, magnam ejus tecti partem ita renudat, ut *admissis radijs* tectum subjecti carceris barathrum repente patuerit. Simul & cœmentarius insperato loci hiatu attonitus hominem videt ergastuli pædore deformem, macieque longâ & illuvie squalidum; simul homo novæ *lucis exortu* (quâ septem annis caruerat) exhilaratus, hominem audit inter tegulas ignotum carmen voce tinnula modulantem. Et quidem materia carminis captivus ipse fuit, quod linguâ vernaculâ jam aliàs passim ubique occantabatur. Hoc ergo sono luceque erectus in spem venit libertatis, si conniteretur, potiunda; atque è profundo carcere, quam potuit mæstissima voce fabrum cœmentarium compellat: post admissio colloquio, quibus orbis in oris exulet, cuinam Hero locus teter ac barbarus pareat, quam procul urbe decantata distet, ordine perquirat; septem annis eo se Tulliano per nefas attrineri, neque ubi, aut à quo hoste teneatur, scire. Persvasit facile ut faber rem omnem panderet, locique & nomen & Herum, inscius quid ageretur, indicaret. Sed enim quid opis ærumnoso præstaret, non videbat. Non quâ ipse ad vincitum descenderet; minus, quâ ipsum ad sese extraheret. Atqui ego te (excipit vincitum) nihil istorum volo ut tentes: magis illud, quod quidem nullo tuo periculo, meo autem cum incredibili bono per-

perfacile possis, id ego te per omnia humana divinaque ut facias oro. I quantum potes, urbemque curriculo pete, atque meis ibi civibus, suum in hoc carcere Principem teneri, significa. Ego te die crastina faxo magnis ut opibus, quas mereberis, abundes. Nam nequid nescias, is ipse ego sum, cujus tu cladem modo insciens deplorabas. Non sustinuit pluribus rogari faber, quem sola Principis capti miseria sine præmij promissi copia ad faciendum officium excitare potuisset. Igitur è vestigio de turri descendit, & quam occultissimè celerissimeque potest ad mania versus fugam intendit, ultrò gestiens famam occupare & primus urbem gaudijs implere. Jamque ad aliquantum spatij furtim evaserat, ratus oculorum insidias se cunctas fefellisse, cum prædij Dominus otiosè de fenestra nescio quid specularus, animadvertit operas murarias cessare, ipsumque adeo fabrum desiderari, quem oculis hinc inde requisitum videt contentissimo cursu ad urbem contendere. Continuo suspicatus, quod erat, hominem per tegulas cum captivo collocutum, abire, ut rei diu coelatae indicium efferrat, cum telo, quod obvium rapuerat in equum se conijcit, & subditis calcariis fugientem insequitur. Plus dimidium viae murarius jam confecerat, cum à tergo se ruens furensque ostendit eques, qui licet ita vicinus nondum fuerit, ut nocere posset, minari tamen & procul terrere incipiebat. Eò adniti impensius faber, ut cursu viam antecaperet, priusque nuntium perferret, quam eques assequeretur. Verum o-

mnis ea celeritas huc denique recidit, ut in ipsis propemodum urbis portis simul & ipse anhelus fessusque procumberet, & hærens in vestigijs eques coniecto telo hominem inspectantibus portarum excubijs jugularet. Quamquam ille acceptam etiam plagam tantisper animam fugientem continuit, quoad obita legatione Principem, ubi captus servaretur, indicaret. Extemplo cives unam omnes cum aulae Proceribus effusi, cursum, quæ cuique licuit, ad ominosæ arcis latumias contendere. Effringuntur portæ, irrumpitur, & ad carcerem undique decurritur. Et ecce hominem extrahunt homini vix similem, cui omnis circum vestis computruerat, capilli turbide per humeros effusi vultum efferaverant, manuum ac pedum ungues, qui fœdè excreverant, monstrum figurabant, ossa per aridam cutem extantia sese ultrò nudabant. Quæ omnia quamvis per se singula vel ipsi hosti lacrymas excutere poterant, tum unum præter cetera flentibus amicis admirationi fuit, cum Juveni senectam toto vertice mentoque præproperè sparsam viderent. Ut ut tamen illa omnia se habuere, certè cives Principem suum vel talem invenisse, læti, continuo deterfis sordibus demptisque vinculis carcere educunt, pransum ac tonsum purpuram amiciunt, ac demum cum nobili comitatu quasi triumphantem in urbem aulamque revehunt.

Obstupefcitis ad hæc AA. variosque affectus in animis vestris cietis? At enim quod cum bono isto & innocente Principe, gestum est, idem ferè cum

Justis

justis omnibus & à peccato puris animabus geritur. Quid enim illis vita præfens aliud quàm teter quidam carcer, quàm pædore squalidum, ærumnisq; refertum ergastulum, in quod ab inimicissimo hoste peccato originali ipsi omnino nescientes ac ignari coniecti sunt? Quid aliud luteum corpus, quàm murus aliquis ac paries miseram animam arctissimè concludens & detinens, quò minùs dilecti Dei sui præfentiâ frui, & ad conspectum ejus possit evolare? *Hinc exaudiri gemitus, illæque identidem voces: infelix ego homo, quis me liberabit de corpore, mortis hujus, hoc est de corpore moribundo, & peccandi affectibus obnoxio? Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est! Quando veniam, & apparebo ante faciem Domini, ad videndum eum, in bonitate electorum suorum, ad letandum in letitia gentis suæ, ut laudetur cum hereditate suâ? Quando videbo civitatem illam, de qua dictum est: platea tua Jerusalem sternentur auro mundo, & in te cantabitur canticum letitia, & per omnes vicus tuos ab universis dicitur Alleluja? O civitas sancta, civitas speciosa! de longinquo te saluto, ad te clamo, te requiro; desidero enim videre te, & requiescere in te: sed non sinor carne retentus.*

Cupio dissolvi. Ita virguncula quædam (Sancix à Carillo nomen) cum oraculo cœlitus missò didicisset, se contrà quàm optabat, nò nisi post anni unius spatium carcere isto liberandam, nullum pene gemendi statuens modum, assiduè occlamabat: "O carcer! "ô captivitas! ô vita! quantum es "mihi martyrium! ô infinitæ bonitatis

abyssè, me quando in te demergam? " O Deus! ecquando tandem diem bonæ " aternitatis intuebor! volate tempora " ra, abbreviemini menses, præcipitate " hebdomadæ, currite veloces dies, ut " hora illa acceleret, quâ vallem hanc " & locum lacrymarum deferens anima " ad cœlestia Tempe feliciter proficiscatur.

Similes gemitus ac suspiria Roberto Cardinali Bellarmino, qui dum sine arbitris erat, pellem suam manu prehensens ac vellicans cum bile ac stomacho dicere solebat: "quid agis carcer putrida, ac vermium esca? cur adhuc hæres? quidni divelleris? enim me impedis quò minùs abeam ad domum meam? heu tandem aliquando abrumpere. At quis tam bonus & fidelis cæmentarius, qui liberationis sit autor, qui carcerem patefaciat, qui regulas detegat? Hoc sanè nemo melius præstat atque Mors, dum membrorum compages dissolvit, corporeum murum dejicit, & sic inclusæ animæ lucem illam optatam immittit, quam Ecclesia piè defunctis precatur, dum orat: lux aterna luceat eis Domine.

Mors si unquam, tum hîc obsequiosa, milleque præmijs digna, ut propterea etiam à Davide pretiosa vocetur: pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus; nisi quòd ad ipsas Urbis cœlestis portas, dum venturæ animæ nuncium afferre properat, unde unde trajecta concidat, nam mors ultra non erit in cœlo, teste carissimo JESU discipulo. Interim Cœli Proceres accepto tam jucundo nuntio certatim ad locum

Virg. 6.
Æne.

Aug. tom.
3. l. de spi-
rit. & a-
nim. c. 60.

Martin. de
Roa lib. 2.
v. c. 7.

Petra sau-
cta in eju-
vit. cap.
40.

Psalm. 115.

Apoc. 21. 6

eum carceris currere, pædorem & squa-
lorem omnem à filia Principis anima
detergere, vestes splendidas super in-
duere, consveta cœlicolarum orna-
menta congerere, & sic vestitam ac or-
natam cum triumpho insignisque læ-
titiæ significatione ad hæreditarium
palatium æternamque requiem dedu-
cere. Sic Antonius Pauli Eremitæ
animam inter Angelorum choros, in-
ter Prophetarum & Apostolorum cæ-
tus in cœlum ascendentem vidit: a-
nimam S. Benedicti duo Monachi pal-
lio ornatam pretiosissimo, fulgentibus
circum lampadibus: animam suæ so-
roris Scholasticæ ipse Benedictus: a-
nimam Codurij Ignatius miro item
lumine coruscantem. Patris verò Ludo-
vici de Ponte morientis cubiculum
totum instar cœli lucidum pia quæ-
dam Persona observavit: super Simo-
nis Roderici cellam, eodem quo is
expiravit momento, lucem manife-
stissimam à se conspectam vir gravis
sanctè asseveravit. †. Quid quòd lux
ista etiam in defunctorum corpora
non rarò redundavit? Corpus S. Epi-
phanij Ticinensis triduo maximum e-
misisse splendorem scribit Evodius e-
jus successor. Cadaver Edvardi Re-
gis Angliæ insigni claritate micuisse
testantur historiæ. Margarita Belæ
Hungarorum Regis filia, mirificè post
mortem è faciè refulsit S. Macrinam
defunctam copioso jubare circumfu-
sam, refert ejus frater Gregorius Nyf-
fenus. Nonne omnibus his dies Domini
lux fuit & nō tenebræ? Lux & dies me-
ritò desiderabilis, meritò in votis, me-
ritò in expectatione. Quicumque

enim cum J E S U in fonte verè gloriari
potest: quis ex vobis arguet me de pec-
cato? Quicumque baptismalem inno-
centiam integram conservavit, qui-
cumque *Integer vita scelestisq; purus vi-*
xit, is certè non habet, unde in mor-
te tristeretur, sed magis unde gaudeat,
exultet, rideat, cantet. Ita S. Fran-
ciscus Seraphinorum æmulus; cum
de mortis, veriùs Natali die com-
moneretur, exultabundus in clama-
vit: *bene veniat soror mea Mors*; ac-
cerstitisque cantoribus, unà cum ijs
canticum, ut vocabat Solis, & in-
quod peculiari affectu ferebatur, ma-
ximo cum animi sensu ac jucundita-
te cecinit. S. Nicolaus Tolentinas
sex totis ante obitum mensibus, qua-
libet nocte suavissimum Angelorum
concentum audivit. B. Aloysius Gon-
zaga, ubi se hinc migraturum didi-
cit, ægrorum curatorem, ad hymnum
Eucharisticum secum prosequendum
invitavit. Cecinit Paulus Hoffæus
Vir Apostolicus, nunquam aliàs can-
tare auditus. Cecinit & simul ri-
sit Maria Oegniacensis, de qua vita
Scriptor qui morienti adfuit ita scri-
bit: *præ gaudio diutissimè subridens,*
cantabat: quàm pulcher es Rex noster
Domine! Et in eo gaudio postquam diu
perstitit cantando, ridendo, ac interdum
plaudendo manibus, tandem ad se rever-
sa: mirabilia, inquit, dicerem si au-
derem. Et rursus dulci voce can-
tavit Alleluja, & tota ferè nocte illa
tanquam ad epulas invitata fuit in ju-
bilo & exultatione.

Exultavit ad hunc diem Philippus
II. Rex Catholicus, verus Abraham,
quia

Horat. lib.
1. Carm.

Wading in
annal. Frã.

cap. 11. & 13
vita.

Cepar. vita
l. 2. c. 32.

Jacobus de
Vitriac. l.
2. vit. c. 13.

Guilliman.
in vit. Phi-
lip. l. 3. c. 9.

† histo. Soc:
p. 4. l. 7. n.
274.

quia Pater credentium, qui & ipse duabus quàm excederet horis risisse, lætitiãque ingentem prætulisse visus est. Exultavit P. Franciscus Piccolomineus octavus Societatis JESU Generalis, qui cuidam Patri se agrum invifenti dixit: *morimur, & ridemus.* Sæpeque ac tenere secum repetebat Virgineum canticum *Magnificat*, & illum potissimum versum: *& exultavit Spiritus meus.* Vidit hunc diem & gavisus est Franciscus Suarez, qui jam jam moriens ad circumstantes conversus; non putabam, aiebat, tam esse suave tam dulce mori. Vidit & gavisus est P. Joannes Rumer, nostræ huic Societ. Provinciæ aliquando Præpositus, cujus suprema vox fuit: *ô quàm bene mihi est!* Et quis nostrum nollit sibi tum bene esse? Nonne quisque in votis habet, illud Balalami: *moriatur anima mea morte Iustorum?* Nemo adeo perditè vivit, qui sibi non bonam optet mortem. Nuper, (refert Cornelius à Lapide) vir quidam Princeps, hæreticus, aut potius politicus, bonæ tamen indolis & ingenij, rogatus quid de Catholicis & Calvinistis sentiret, utrorum fides esset verior? respondit argutè: se male vivere cum Calvinistis, sed mori cum Catholicis; quod horum mors sit lætior & securior, illorū vita sit licentior & voluptuosior. Sed frustra bonam optat mortem, qui vitam vult malam; vix enim bene moritur, qui male vivit, ait Doctor Hipponensis, & ipsa teste Scriptura *mors peccatorū pessima.* Cum noster innocentissimus adolescens Joannes Berchmans, velut alter Gerardus Divi Bernardi dupliciter frater in morte exultaret, Medicus, qui morienti af-

P. Nadesy pretios. occup. morient. c. 25.

Num. 23. 10.

August. de doctr. Christi.

fuit, non sine lacrymis exclamavit: "O beati vos, qui adeo jucundè parati ac dispositi estis ad moriendam; hæc felicitas magna est, quam ubiq; reperire non licet. Verè non ubiq;, ne inter ipsos quidem Catholicos: sola hanc sibi vendicavit Innocentia, quæ sicut ubiq; tum maximè in morte triumphat. Totus licet ad lectulum moribundi confluat Orcus, non habet quod trepidet Innocentia; premat corpus, terreat Diabolus, bona conscientia erit securæ, inquit Bernardus. *Secura erit cum corpus morietur, securæ cum anima cor am Deo presentabitur.* Tunc in faciem insultare poterit Orcigenis, cum Martino Turorensi: *quid hic adstas cruenta bestia? nihil in me funeste reperies. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem in baptismo Deo meo datam fideliter servavi. In reliquo reposita est mihi corona Iustitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die (scilicet sua) justus Iudex; non solum autem mihi, sed & ijs, qui diligunt adventum ejus.*

At quomodo quis (liceat cum Chrysofomo quærere) adventum Domini diligit? Si nimirum de ejus presentia gaudet; qui verò in ejus gaudet presentia, digna gaudio facit. *Qui illius adventum diligit, omnia faciet ut ante universalem illum singularis fiat ad eum quidam Salvatoris adventus. Quis verò iste est? audi dicentem ipsum Dominum nostrum: qui diligit me, madata mea servabit, & veniemus ego & Pater, & mansione apud eum faciemus.* Jã ergo apud quem Deus manet, hic non potest in Domino, adeoq; beatè non mori; nã beati omnes, qui in Domino moriuntur. Et ideo non tã illis canere cõvenit. *Dies ire, quàm: hæc dies, quã fecit Dominus; exultemus & lætemur in ea.*

Bern. l. de Conf.

2. Tim. 4. 7.

Apoc. 14. 13.

DOMI-